

Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

<https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/aktualnosci/159881,103-rocznica-odzyskania-przez-Bialystok-niepodleglosci-Bialystok-19-lutego-2022.html>
2023-01-27, 19:28

103. rocznica odzyskania przez Białystok niepodległości - Białystok, 19 lutego 2022

W samo południe 19 lutego 2022 r. przedstawiciele władz miejskich i wojewódzkich, Metropolita Białostocki oraz wojsko złożyli kwiaty pod pomnikiem marszałka Józefa Piłsudskiego. Białostocki Oddział IPN reprezentowała Urszula Gierasimiuk – naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Białymstoku.

W połowie 1915 r. wojska niemieckie wyparły z Białegostoku Rosjan i to pod ich okupacją miasto znajdowało się w dniu 11 listopada 1918 r., gdy zawarty został rozejm w Compiègne kończący działania zbrojne w ramach I wojny światowej. W dniu zakończenia konfliktu na terenach formalnie należących do rozpadającego się Imperium Rosyjskiego - w Estonii, na Łotwie, Litwie, Białorusi i Ukrainie - wciąż znajdowały się tysiące żołnierzy niemieckich. Ich ewakuację do Prus Wschodnich przez ziemie północno-wschodniej Polski zagwarantowała umowa białostocka podpisana 5 lutego 1919 r., która pozostawiła Białystok pod tymczasową kontrolą niemiecką - do czasu zakończenia ewakuacji. W związku z tymi wydarzeniami, Wolność dotarła do Białegostoku dopiero 19 lutego 1919 r. O godzinie 4 nad ranem miasto opuścili ostatni niemieccy żołnierze. Na nadejście Wojska Polskiego białostoczanie gromadzący się na ulicach, a zwłaszcza na rynku, musieli jeszcze trochę poczekać - pierwsze patrole weszły do miasta około godziny 9 wieczorem. Mimo późnej pory, ciemności i zimna potęgowanego przez siąpiący nieustannie od wielu godzin deszcz, białostoczanie zgotowali polskim żołnierzom gorące - entuzjastyczne powitanie wraz z poczęstunkiem w jednej z najlepszych cukierni w mieście.

Wolność nie została niestety w Białymstoku na długo. 28 lipca 1920 r. miasto opanowali bolszewicy. Dopiero 22 sierpnia zostało ono ponownie wyzwolone przez 1. Pułk Piechoty Legionów, który w bitwie białostockiej stracił się z jednostkami 16. i 3. Armii sowieckich wycofujących się spod Warszawy.

103. rocznica odzyskania przez Białystok niepodległości. Fot Sylwia Krassowska Polskie Radio Białystok

103. rocznica odzyskania przez Białystok niepodległości. Fot Sylwia Krassowska Polskie Radio Białystok

103. rocznica odzyskania przez Białystok niepodległości. Fot Sylwia Krassowska Polskie Radio Białystok